

|                   |                                                                                       |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| หัวข้อวิทยานิพนธ์ | การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการให้และรับสินบน<br>เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศ |
| ชื่อผู้เขียน      | ชวลิต วงศ์ใหญ่                                                                        |
| อาจารย์ที่ปรึกษา  | รองศาสตราจารย์อรรถริยา ชูตินันท์                                                      |
| สาขาวิชา          | นิติศาสตร์                                                                            |
| ปีการศึกษา        | 2557                                                                                  |

### บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการให้และรับสินบนเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศ โดยศึกษาจากแนวความคิดและทฤษฎีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ รวมทั้งศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการให้และรับสินบนเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศตามกฎหมายประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งการศึกษานี้ได้เน้นความสำคัญมุ่งวิเคราะห์ขอบเขตความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการให้และรับสินบนเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศตามอนุสัญญาโออีซีดีเพื่อจัดการให้สินบนเจ้าพนักงานรัฐต่างชาติในธุรกิจระหว่างประเทศ ค.ศ. 1997 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 กับกฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศราชอาณาจักรสวีเดน และประเทศราชอาณาจักรเดนมาร์ก เปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย โดยแยกออกเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบขอบเขตความหมายของคำว่าเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบขอบเขตความรับผิดชอบและบทกำหนดโทษ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อจำกัดเรื่องการกำหนดอายุความในคดีอาญา ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงข้อแตกต่างที่ควรนำมาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่าประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบัญญัติความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้และรับสินบนเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศ ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นหรือเรียกว่าองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยประเทศไทยนั้นไม่มีกฎหมายบัญญัติคำนิยาม “เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศ” ไว้โดยเฉพาะ จึงเป็นช่องว่างของกฎหมายไทยทำให้การให้และรับสินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศไม่มีความผิด ในประเด็นความผิดให้และรับสินบน

แก่เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศนั้น กฎหมายต่างประเทศได้บัญญัติให้เป็นความผิดอาญา ยกเว้นแต่ประเทศไทยซึ่งไม่มีการบัญญัติรวมไปถึงเจ้าพนักงานต่างประเทศ หากได้มีการแก้ไขการให้และรับสินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศให้เป็นความผิดอาญาแล้ว ก็จะสามารถนำบทบัญญัติเรื่องพยายาม ตัวการและผู้สนับสนุนมาใช้บังคับในความผิดนี้ได้ ในประเด็นขอบเขตความรับผิดชอบในราชอาณาจักรกรณีความผิดนี้เมื่อเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรก็จะไม่สามารถใช้หลักดินแดนได้เพราะบางกรณีผลมิได้เกิดในราชอาณาจักรไทย หรือไม่สามารถใช้หลักสัญชาติได้เพราะเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศมิได้มีสัญชาติไทยจึงไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษในราชอาณาจักรได้ ส่วนประเด็นเรื่องบทกำหนดโทษทางปฏิบัติจะพิจารณาจากบัญชีระดับอัตราโทษซึ่งไม่ได้สัดส่วนของโทษกับความร้ายแรงในการกระทำความผิดจึงจำเป็นต้องเทียบอัตราโทษตามกฎหมายต่างประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายไทยและประเด็นสุดท้ายคือการกำหนดอายุความต้องแยกเป็น 2 กรณี คือกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี และกรณีผู้ต้องหาพิพากษาถึงที่สุดในความผิดที่กำหนดหลบหนี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงเสนอให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา โดยการกำหนดคำนิยามคำว่าเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศโดยชัดแจ้ง ประเด็นเรื่องการให้และรับสินบนแก่เจ้าพนักงานรัฐให้รวมถึงการให้และรับสินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศด้วย ซึ่งสามารถนำเรื่องการพยายามกระทำความผิด ตัวการและผู้สนับสนุนมาใช้ในการกระทำความผิดนี้ได้ด้วย ประเด็นเรื่องการกระทำความผิดฐานให้และรับสินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศนอกราชอาณาจักรให้รับโทษในราชอาณาจักรด้วยเพราะเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรไทย ประเด็นเรื่องบทลงโทษควรปรับอัตราโทษจำคุกฐานให้สินบนแก่เจ้าพนักงานรัฐต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นและโทษปรับควรปรับสูงขึ้นโดยเทียบกับกฎหมายที่กำหนดค่าปรับสูงสุดในประเทศไทย และประเด็นสุดท้ายเรื่องกำหนดอายุความ เมื่อผู้ต้องหาจำเลย หรือผู้ต้องหาพิพากษาถึงที่สุดหลบหนี ควรกำหนดให้อายุความนั้นสะดุดหยุดอยู่เพื่อรอนำตัวมาดำเนินกระบวนการทางกฎหมายมิให้กลับมาดำเนินคดีซ้ำอีก ซึ่งการเสนอแนะทั้งหมดนี้ เพื่อให้กฎหมายมีลักษณะเป็นรูปธรรมและมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป